

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudkyň Mgr. Jany Volkové a Mgr. Barbory Berkové ve věci

žalobce: **R. Č.**
t. č. V. M., P. O. B. 1, X M.
zastoupený advokátem Mgr. Pavlem Pospíšilem
sídlem Okružní 10, 789 85 Mohelnice
proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**
sídlem P. O. Box 1, 789 53 Mírov

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2019, č. j. VS-4743/ČJ-2019-803632-KT,
ve věci uložení kázeňského trestu odsouzenému,

takto:

I. Rozhodnutí Vězeňské služby České republiky, Věznice Mírov, ze dne 9. 8. 2019, č. j. VS-4743/ČJ-2019-803632-KT, **se zrušuje a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Pavla Pospíšila, advokáta se sídlem Okružní 10, 789 85 Mohelnice.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

1. Žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci dne 9. 10. 2019 se žalobce domáhal, aby krajský soud zrušil rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019, č. j. VS4743/ČJ-2019-803632-KT (dále jen „rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019“), kterým byl žalobci podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o výkonu trestu“), uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Žalobce v žalobě dále navrhoval, aby krajský soud zrušil i rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná nevyhověla stížnosti žalobce proti rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019.

B) Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Uvedl, že napadené rozhodnutí (pozn. soudu: žalobce v žalobě vytvořil legislativní zkratku „napadené rozhodnutí“ pro rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2019, v textu žaloby však hovoří o napadeném rozhodnutí i v případě rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019, jak tomu je u této žalobní námítky) má sice 5 stran, avšak první strana obsahuje pouze výrokovou část, strany 2-5 citace provedených důkazů, citace výpovědí jednotlivých svědků a obžalovaných. Pouze na čtvrté straně ve třetím odstavci je uvedeno, že *„spáchání kázeňského přestupku odsouzeného a jeho zavinění, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, bylo zcela a bezpochyby prokázáno na základě zhodnocení všech uvedených dostupných důkazních prostředků a náležitě objasněných okolností kázeňského přestupku, s přihlédnutím k závažnosti ohrožení zájmu chráněného zákonem“*. Ani tuto část ovšem nelze nazvat odůvodněním. Závěry správního orgánu musí vyplynout z racionálního myšlenkového procesu, který odpovídá požadavkům formální logiky a v jehož rámci bude důkladně posouzen každý z provedených důkazů jednotlivě a zároveň ve vzájemné souvislosti. Tato úvaha musí být v konečném rozhodnutí přezkoumatelným způsobem vyjádřena. V napadeném rozhodnutí však hodnocení důkazů chybí, žalovaná neshrnula proces hodnocení důkazů, napadené rozhodnutí neobsahuje důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se žalovaná řídila při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se vypořádala s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Napadené rozhodnutí tyto náležitosti nesplňuje, je proto nepřezkoumatelné.
3. Žalobce v žalobě dále namítal, že rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019 a 9. 8. 2019 jsou nezákonná, neboť:

- žalovaná postupovala v rozporu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Podle žalobce řízení, které vedlo k vydání napadeného rozhodnutí, vykazovalo zásadní právní vady. V rámci správního procesu, kterým je dle jeho názoru i řízení o uložení kázeňského trestu, by měl správní orgán v souladu se zásadou vyšetřovací správně a úplně zjistit skutkový stav věci. V posuzované věci žalovaná vyslechla řadu svědků, nicméně tím, že žalobce nemohl být u těchto výslechů přítomen a klást vyslýchaným svědkům otázky, porušila žalovaná základní zásady správního řízení a práva obviněného (podezřelého), konkrétně právo na obhajobu, princip presumpce neviny, princip *ne bis in idem*, právo na konání ústního jednání, zákaz nutit obviněného k doznání, právo obviněného na poučení, právo obviněného klást otázky dalším účastníkům řízení, osobám zúčastněným na řízení, svědkům a znalcům, zásadu *in dubio pro reo*. Žalovaná nerespektováním uvedených zásad omezila právo žalobce na bezprostřednost dokazování. Dle žalobce byly správní orgány i v řízení o uložení kázeňského trestu povinny postupovat

ústavně konformním způsobem, tedy měly umožnit účastníkům řízení, aby byla věc projednávána v jejich přítomnosti, aby mohli klást svědkům otázky a aby se mohli vyjádřit ke všem prováděným důkazům;

- žalovaná se snaží manipulovat s prvotním vznikem celé události, jelikož tvrdí, že u žalobce proběhla namátková kontrola. Tak tomu není, protože pprap. J. dostal pokyn předvést ke kontrole pouze žalobce, jednalo se proto o kontrolu účelovou;

C) Vyjádření žalované

4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 7. 2. 2020 podrobně popsala skutkový stav věci a doplnila, že vychovatelé dne 13. 12. 2018 při prohlídce osobních věcí u žalobce na základě jeho nesrozumitelné artikulace pojali podezření, že může být pod vlivem návykové látky. Po ukončení kontrolní činnosti bylo toto podezření předáno zástupci vedoucího výkonu trestu, který u žalobce nařídil cílený monitoring na přítomnost návykových látek. Následné testování proběhlo ve Zdravotním oddělení Věznice Mírov, orientační test byl reagenční na látku Tramal. Následně byl vzorek zaslán do laboratoře společnosti A., kde byla přítomnost látky Tramal v moči žalobce potvrzena.
5. Žalovaná měla za to, že uložený kázeňský trest byl v souladu se stanovenými pedagogickými zásadami pro kázeňské řízení a byl opodstatněný.

D) Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

6. Ze správního spisu krajský soud zjistil tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:
7. U žalobce bylo dne 13. 12. 2018 provedeno toxikologické vyšetření moči. Podle protokolu o provedení orientačního vyšetření moči z téhož dne vyplývá, že u žalobce byl shledán pozitivní nález testované substance tramadol (Tramal). Toto zjištění potvrzuje nález Laboratoře A. a. s., Klinické laboratoře, ze dne 18. 12. 2018, podle kterého byla ve vzorku moči potvrzena přítomnost tramadolu a jeho metabolitů. V protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2019 žalobce odmítl, že by tramadol užil a sdělil svou skutkovou verzi případu.
8. Dne 11. 1. 2019 bylo žalobci oznámeno zahájení kázeňského řízení o uložení kázeňského trestu z důvodu podezření z porušení § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, kterého se měl žalobce dopustit tím, že dne 13. 12. 2018 u něj byl proveden s pozitivním výsledkem monitoring na přítomnost návykových látek.
9. Součástí spisu jsou úřední záznamy pro podání vysvětlení, jejich obsahem je vždy popis věci, které se výslech týká, identifikace svědka, jeho poučení ve smyslu § 10 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, datum, podpis svědka a jeho výpověď. Tímto způsobem byli vyslechnuti pprap. M. J. (výslech ze dne 14. 1. 2019), I. P. (15. 1. 2019), J. K. (22. 1. 2019), J. W. (22. 1. 2019), T. T. (22. 1. 2019).
10. Součástí správního spisu je „Vyjádření odsouzeného před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich dle § 47 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb.“ ze dne 1. 2. 2019, na jehož základě žalovaná vyslechla další svědky, přičemž o výslechu svědků sepsala úřední záznamy o podání vysvětlení. Těmito svědky byl P. P. (výslech ze dne 19. 2. 2019), T. T. (19. 2. 2019), J. Š. (21. 2. 2019), L. M. (21. 2. 2019), J.

P. (6. 3. 2019), A. G. (6. 3. 2019), I. K. (6. 3. 2019), M. P. (7. 3. 2019), V. Č., (9. 4. 2019) D. C. (9. 4. 2019), O. F. (24. 4. 2019), R. H. (24. 4. 2019), T. F. (30. 4. 2019), P. D. (30. 4. 2019) a L. L. (30. 4. 2019).

11. Rozhodnutím ze dne 11. 6. 2019, č. j. VS-4743/ČJ-2019-803632-KT, žalovaná uložila žalobci kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 11. 6. 2019 stížnost, které žalovaná dne 18. 6. 2019 vyhověla a zrušila kázeňský trest, uložený žalobci rozhodnutím ze dne 11. 6. 2019 a současně vrátila věc k novému kázeňskému řízení zaměstnanci Vězeňské služby, speciálnímu pedagogovi K. V. s tím, že žalobci nebylo umožněno vyjádřit se před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům podle § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu.
12. Z úředního záznamu ze dne 26. 6. 2019 se podává, že byl žalobce seznámen se spisem ke kázeňskému řízení č. j. VS-4743/ČJ-2019-803632-KT. Téhož dne, tedy 26. 6. 2019, žalobce podal rozsáhlé vyjádření k věci (dále jen „vyjádření ze dne 26. 6. 2019“).
13. Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2019, č. j. VS-4743/ČJ-2019-803632-KT, žalovaná opětovně žalobci uložila kázeňský trest spočívající v umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Žalovaná v rozhodnutí uvedla, že *„informace, které ve svém vyjádření odsouzený Č. uvádí ze dne 26. 6. 2019 nepovažují za relevantní, neboť již v první fázi tohoto kázeňského řízení byl vyslechnutý dostatečný počet svědků k objasnění tohoto skutku a skutek byl dostatečně prošetřen. Odsouzený Č. opakovaně pokračuje ve výčtu stejných svědků a jejich ničím nepodložených tvrzení. Nebyl uveden ani jeden svědek či důkaz o tom, že by někdo dal do kávy ods. Č. Tramal. Z tohoto důvodu další navrhované důkazy odsouzeným Č. nelze přijmout, a proto nebyly ani realizovány“*.
14. Proti rozhodnutí ze dne 2. 8. 2018 podal žalobce stížnost, ve které namítal, že žalovaná nepřihlédla ke skutečnostem uvedeným ve vyjádření ze dne 26. 6. 2019. Neprovedla a nezhodnotila všechny důkazní prostředky, zejména svědecké výpovědi a nově uváděné poznatky. Žalovaná měla mimo jiné dle žalobce vysvětlit, proč považovala navrhované důkazy za nadbytečné a proč je neprovedla.
15. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla stížnost žalobce s tím, že spáchaní kázeňského přestupku a zavinění žalobce bylo prokázáno, uložený kázeňský trest byl úměrný závažnosti spáchaného přestupku a byl v souladu s účelem výkonu trestu.

E) Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná, po vyčerpání řádných opravných prostředků a žaloba splňuje všechny formální náležitosti. Žalobce podal žalobu ve lhůtě dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Je tedy věcně projednatelná.
17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 odst. 2 s. ř. s. rozhodl bez jednání.
18. Žalobce v žalobě namítal, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jelikož žalovaná neshrnula proces hodnocení důkazů, neuvedla důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídila při hodnocení důkazů a současně se nevypořádala

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

s důkazními návrhy, námitkami žalobce a jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Krajský soud proto zkoumal, zda není napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro jeho nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů rozhodnutí. Krajský soud posuzoval, zda se žalovaná v rozhodnutí vypořádala se všemi okolnostmi, které uplatnil žalobce, a zda srozumitelným způsobem uvedla, jaké skutečnosti vzala při svém rozhodování za prokázané a kterým naopak nepřisvědčila, jakými úvahami byla ve svém rozhodování vedena, o které důkazy opřela svá skutková zjištění a které důvody ji vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí.

19. Mezi stranami je nesporné, že v moči žalobce byly nalezeny zakázané návykové látky, přestože mu lékařem takové látky v inkriminované době podány nebyly. Jelikož je odsouzeným zakázáno návykové látky konzumovat, došlo tímto k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu. Aby se však zároveň jednalo o kázeňský přestupek ve smyslu § 46 odst. 1 téhož zákona, muselo by se ze strany žalobce jednat o zaviněné porušení povinnosti.
20. Zákon o výkonu trestu nestanoví, o jakou formu zavinění se v případě kázeňského přestupku jedná. Pouze obecně zakotvuje požadavek zaviněného porušení povinnosti, pořádku či kázně. Vzhledem k povaze kázeňského přestupku se dle judikatury Nejvyššího správního soudu nabízí analogické použití právních předpisů upravujících podmínky odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudky ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 6 As 303/2016 - 37, a ze dne 5. 12. 2014, sp. zn. 2 As 101/2014 - 26). Takovému postupu nasvědčuje i § 55 odst. 1 zákona o výkonu trestu, podle něhož se uložením kázeňského trestu vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu trestu. Podle § 15 odst. 13 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, postačí k odpovědnosti za přestupek zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. V případě porušení zákazu konzumovat návykové látky zákon o výkonu trestu úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí tedy zavinění z nedbalosti.
21. Z § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu vyplývá požadavek na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného. Nutnost prokázání viny odsouzeného jako podmínky pro uložení kázeňského trestu stanoví rovněž § 58 vyhlášky č. 345/1999 Sb., která obsahuje podrobnosti projednávání kázeňského přestupku. Odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného přitom nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje.
22. Povinností správních orgánů tedy bylo prokázat bez důvodných pochybností buď to, že žalobce, ač obeznámen se zákazem plynoucím z § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, návykovou látku sám konzumoval, nebo že si byl vědom, respektive si vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl být vědom toho, že návykovou látku konzumuje. Tomuto požadavku správní orgány nedostály, jelikož z jejich rozhodnutí není seznatelné, na základě jakých úvah dospěly k závěru o vině žalobce (alespoň ve formě nevědomé nedbalosti).
23. Žalobce vědomé požití zakázané látky vyloučil a z výsledku svědků nevyplývalo, že by svědci žalobce při konzumaci návykové látky viděli. Dále žalobce uvedl, že mu látku měl přimíchat do nápoje spoluvězeň, přičemž bylo prokázáno, že si vězni na cele žalobce vzájemně vařili čaj a kávu. Žalobce tedy předstírel vlastní skutkovou verzi děje, kterou nelze označit předem za zcela nepravděpodobnou. Navíc byl žalobce v minulosti 3x

negativně testován na přítomnost omamných látek a obdržel v letech 2017 a 2018 4 odměny za vzorné chování.

24. Přestože tedy provedené důkazní prostředky neprokazovaly, že žalobci skutečně někdo bez jeho vědomí látku podal, neposkytovaly na druhou stranu ani dostatečnou oporu pro závěr, že je tato možnost vyloučena, a že žalobce látku vědomě požil sám. To, že nebylo prokázáno, že žalobci látku někdo bez jeho vědomí podal, neznamena, že byla prokázána jeho vina. Povinností správních orgánů přitom bylo prokázat zavinění samotného žalobce, nikoliv vyloučit zavinění cizích osob. Touto skutečností se však správní orgány ve svých rozhodnutích dostatečně nezabývaly. Je tak třeba žalované vytknout, že žalobcem předestřenou skutkovou verzi o nevědomém požití zakázané látky přesvědčivě a ve vazbě na provedené důkazy nevyvrátila a spokojila se toliko s tím, že nebylo prokázáno cizí zavinění.
25. Je také nutno uvést, že se žalovaná nevypořádala dostatečně s vyjádřením žalobce k podkladům rozhodnutí ze dne 26. 6. 2019. Žalobce ve svém vyjádření uvedl zcela konkrétní skutečnosti, tvrdil, že spoluvězeň W. věděl o technické prohlídce minimálně dva dny předem, před zveřejněním výsledků měl prohlásit, že měl žalobce pozitivní monitoring na omamné látky. Žalovaná se však v rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019 uvedenými skutečnostmi nijak blíže nezabývala. Neučinila tak ani v rozhodnutí o stížnosti, a to i přes skutečnost, že žalobce nezohlednění vyjádření ze dne 26. 6. 2019 namítal ve své stížnosti. Žalovaná taktéž v napadeném rozhodnutí nereagovala na námitky obsažené ve stížnosti proti rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019. Žalobce např. namítal, že mu nebyl poskytnut dostatečný prostor na seznámení se s podklady rozhodnutí a pro formulaci vyjádření ze dne 26. 6. 2019. Žalobce již ve stížnosti brojil proti tomu, že záznam obsahu výsledku nemusí obsahovat všechny svědky sdělené skutečnosti, že se nemohl výsledku účastnit a klást svědkům otázky. Také o této skutečnosti žalovaná v napadeném rozhodnutí neuvážila. Žalobce také navrhoval, aby žalovaná postavila najisto, kdo z vězňů obdržel od lékaře zakázanou látku. Na tyto konkrétně formulované námitky žalovaná reagovala obecným odůvodněním, aniž by se s nimi vypořádala.
26. V řízení o kázeňském trestu je třeba obviněnému vinu prokázat a existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vyložit v neprospěch obviněného, ale naopak je nutno je vyložit v jeho prospěch. Podle přesvědčení krajského soudu napadené rozhodnutí ani jemu předcházející rozhodnutí o uložení kázeňského trestu této zásadě neodpovídají.
27. Krajský soud s ohledem na uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
28. Žalobce v žalobě dále namítal, že se měla žalovaná v řízení o uložení kázeňského trestu řídit procesní úpravou uvedenou ve správním řádu. Podle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu *na řízení podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád*. Výkladem tohoto ustanovení se již soudy rozhodující ve správním soudnictví zabývaly. Na příklad Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 57 A 70/2012-88, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2014, č. j. 2 As 101/2014 – 26, vyslovil, že „*zákon o výkonu trestu odnětí svobody, pokud jde o procesní pravidla upravující postup při ukládání kázeňských trestů, v § 76 odst. 1 stanoví, že na řízení podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád. Současně zákon o výkonu trestu zmocňuje ministerstvo spravedlnosti stanovit vyhláškou řád výkonu trestu odnětí svobody a v něm upravit podrobnosti při kázeňském řízení [srovnej zmocňovací ustanovení § 81 písm. e) zákona o výkonu trestu odnětí svobody]. Uvedené zákonné*

zmocnění bylo realizováno vydáním vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“ nebo „řád výkonu trestu“). Touto vyhláškou byl v ustanoveních § 56 až § 70 upraven postup v kázeňském řízení při ukládání kázeňských trestů a jejich výkon. Co je kázeňským přestupkem, jaký kázeňský trest lze uložit a za jakých podmínek, jakož i obecné zásady ukládání kázeňských trestů upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody v § 46 a násl.“

29. Krajský soud v Plzni doplnil, že kázeňské řízení je vedeno ve dvou stupních, odsouzený má právo podat proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu opravný prostředek, kterým je stížnost, a v případě těch kázeňských trestů, které výrazným způsobem zasahují do osobní integrity odsouzeného, je připuštěn následný soudní přezkum vydaných správních rozhodnutí v souladu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod (srovnej závěry obsažené v nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, publikovaném pod č. 341/2010 Sb.). Tento systém tedy odsouzeným umožňuje účinnou procesní obranu proti rozhodnutím vydaným v kázeňském řízení, garantuje následné nestranné a nezávislé posouzení věci soudem, a poskytuje tak dostatečné záruky spravedlivého procesu. Z uvedeného lze shrnout, že zákon o výkonu trestu a vyhláška č. 345/1999 Sb. obsahují samostatnou, na správním řádu nezávislou, úpravu procesních pravidel řízení o uložení kázeňských trestů. Krajský soud se proto neztotožňuje s žalobcem v tom, že se měla žalovaná v řízení o uložení kázeňského trestu řídit procesními pravidly upravenými ve správním řádu. Zákon o výkonu trestu a vyhláška č. 345/1999 Sb. obsahují samostatnou úpravu procesních pravidel, žalovaná proto nepochybila, pokud nepostupovala v procesních otázkách dle správního řádu. Jinak je tomu však u základních zásad správního řádu. Jak uvedl Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 30 A 84/2013-65, „základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až § 8 správního řádu z roku 2004 se ve smyslu § 177 odst. 1 citovaného zákona použijí i v rámci řízení o uložení kázeňského trestu dle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ačkoliv se dle § 76 odst. 1 na řízení podle tohoto zákona správní řád z roku 2004 nevztahuje“.
30. Lze tak shrnout, že na řízení o kázeňských trestech osob odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody se podle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu správní řád nepoužije s výjimkou ustanovení o základních zásadách upravených v § 2 až 8 správního řádu, které se podle § 177 správního řádu použijí i v případě, že zvláštní právní předpis stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám neobsahuje úpravu odpovídající těmto zásadám.
31. V přezkoumávané věci byl žalobce v kázeňském řízení stíhán za požití návykové látky, v čemž kázeňské orgány spatřovaly porušení § 28 odst. 1 a odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu. Podle § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu je *odsouzený ve výkonu trestu povinen mimo jiné dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby*. Podle § 28 odst. 3 písm. b) tohoto zákona je mimo jiné *zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky*. Podle § 46 odst. 1 tohoto zákona je kázeňským přestupkem *zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu*. Žalovaná dospěla k závěru o porušení povinností odsouzeného na základě pozitivního testu moči na přítomnost zakázané látky a výsledku svědků. V této souvislosti je třeba uvést, že dle § 58 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb. v řízení o kázeňském přestupku je důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance Vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Důkazy musí být označeny konkrétně, a to takovým způsobem, aby je bylo možno prověřit. Jsou-li důkazním

prostředkem výpovědi svědků, uvede se stručný obsah jejich výpovědi s jejich vlastnoručním podpisem.

32. Žalobce měl za to, že žalovaná porušila jeho práva tím, že mu neumožnila přítomnost u výslechu svědka a omezila jeho právo klást svědkovi otázky.
33. Podle § 3 správního řádu *nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
34. Zákon o výkonu trestu v § 47 odst. 1 stanoví, že *kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.*
35. Podle § 60 odst. 1 zákona o výkonu trestu *je-li stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podána ve stanovené lhůtě, je příslušný zaměstnanec Vězeňské služby povinen přezkoumat, zda je prokázáno, že se skutek, v němž je spatřován kázeňský přestupek, stal, zda jej spáchal odsouzený, zda tento skutek je kázeňským přestupkem, jakož i další významné okolnosti. Současně přezkoumá, zda nebyla překročena kázeňská pravomoc zaměstnance Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil.*
36. Dle § 58 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb. *v řízení o kázeňském přestupku je důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance Vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Důkazy musí být označeny konkrétně, a to takovým způsobem, aby je bylo možno prověřit. Jsou-li důkazním prostředkem výpovědi svědků, uvede se stručný obsah jejich výpovědí s jejich vlastnoručním podpisem. Doznání odsouzeného nezabavuje příslušného zaměstnance Vězeňské služby povinnosti přezkoumat a dostupnými prostředky prověřit všechny okolnosti skutku. Podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil. Vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu. Odmítne-li odsouzený vyjádření podepsat, uvede příslušný zaměstnanec Vězeňské služby tuto skutečnost včetně důvodu odmítnutí a připojí datum a svůj podpis.*
37. Podle § 58 odst. 5 vyhlášky č. 345/1999 Sb. dále platí, že kázeňský trest lze uložit, je-li vina odsouzeného prokázána.
38. Z citovaných předpisů vyplývá, že právo na přítomnost odsouzeného u výslechu svědků a právo klást jim otázky není výslovně upraveno, což však neznamená, že toto právo odsouzenému nenáleží. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu nelze na rozhodnutí o kázeňských trestech klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, protože v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. I. ÚS 1785/08, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2014, č. j. 2 As 101/2014-26, dostupná stejně jako dále citovaná rozhodnutí na www.nssoud.cz a www.nalus.cz). Na druhou stranu soudy zdůraznily, že kázeňské řízení je nepochybně řízením sankčním, proto v něm přes výše uvedené nelze rezignovat na základní pravidla sankčních řízení.

39. Ústavní soud v nálezu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, dovodil, že „*vězeňské kázeňské tresty, zostrující výkon trestu odnětí svobody umístěním do "vězení ve vězení" [samovazba a uzavřené oddělení - § 46 odst. 3 písm. f), g) a h), § 49 zákona č. 169/1999 Sb.], představují i v rámci výkonu trestu odnětí svobody "další omezení postavení" a "výrazný zásah do základních práv a svobod odsouzeného"*." (komentář k čl. 8 odst. 1 a 2 Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol., Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012. In: ASPI [právní informační systém]). V projednávané věci se jedná o rozhodnutí, které dle uvedeného nálezu Ústavního soudu podléhá soudnímu přezkumu, neboť se týká základních práv a svobod jeho adresáta. Kázeňské řízení je ve smyslu evropské judikatury svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu skutkový a právní stav náležitým způsobem zjistit a rozhodnout o něm (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013 - 34).
40. S umístěním na uzavřené oddělení (v případě kázeňského přestupku) je spojeno výrazné omezení práv vězněné osoby a dochází k citelnému zásahu do základních práv odsouzeného; dle krajského soudu proto v takovém řízení není prostor pro zlehčování procesu rozhodování o kázeňských trestech a pro odůvodňování jeho nedostatků toliko potřebou flexibility a specifičnosti řízení o uložení kázeňského trestu. Ústavním soudem připuštěné mírnější nároky na rozhodnutí o kázeňských trestech tak nemohou v praxi vést k rezignaci správních orgánů na jejich povinnosti, nelze připustit, aby se správní orgány nevypořádaly s provedenými důkazy a aby v rámci své rozhodovací činnosti nepostupovaly v souladu s procesními právy odsouzených tak, jak jsou jim garantována v obecně závazných právních předpisech, zejména v zákoně o výkonu trestu a vyhlášce č. 345/1999 Sb. I v řízení o kázeňském přestupku je třeba jednat v souladu s ústavně zaručenou zásadou presumpce nevin, právem na obhajobu a zásadou spravedlivého procesu.
41. V řízení o uložení kázeňského trestu se tak neseписuje protokol o výsledku svědka, jak je tomu v jiných správních řízeních, ze kterého by vyplývaly všechny vypovídané skutečnosti, ale pouze úřední záznam neobsahující všechny tvrzené skutečnosti.
42. V posuzované věci žalovaná vyslechla svědky a sepsala o této skutečnosti úřední záznam pro podání vysvětlení dle § 58 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb. V tomto úředním záznamu žalovaná identifikovala svědka, popsala, o jaké řízení se jedná, úřední záznam dále obsahuje poučení svědka o jeho právech a povinnostech, datum, podpis svědka a stručný obsah jeho výpovědi. S těmito úředními záznamy měl sice žalobce možnost se před vydáním rozhodnutí seznámit a vyjádřit se k nim, nejednalo se však o plnohodnotnou náhradu možnosti být přítomen u výsledku svědka; tento postup nebyl dostatečný pro řádné objasnění skutkového stavu a nebyla při něm zachována Ústavou a správním řádem garantovaná práva, která krajský soud specifikoval shora. Je nutné zdůraznit, že úřední záznamy obsahovaly jen stručný obsah výpovědi svědků, nejednalo se o záznam svědecké výpovědi v celé její šíři, ale pouze o její zkrácený obsah. Bylo tak plně na zpracovateli úředního záznamu, jaké skutečnosti z provedeného výsledku bude považovat za hodné zaznamenání, samostatně je mohl zkrátit, jejich sdělení dezinterpretovat, apod. Žalobce tak nebyl seznámen s plným obsahem svědecké výpovědi, ale pouze s jejím stručným obsahem.

Za této situace bylo žalobci znemožněno, aby na svědeckou výpověď a jednotlivá tvrzení a argumenty v ní uvedené řádně reagoval.

43. S ohledem na judikaturu Ústavního soudu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, Pl. ÚS 32/08), nahlíží krajský soud na kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddělení jako na trest, který představuje závažný zásah do základních práv a svobod odsouzeného, a to nad meze stanovené zákonem o výkonu trestu. Pokud tedy žalovaná ke kázeňskému potrestání obdobného charakteru přistoupí, musí rozhodnout o uložení kázeňského trestu na základě náležitě zjištěného a objasněného skutkového stavu věci při respektování zákonných podmínek pro ukládání těchto trestů a zachování práv odsouzeného. Obviněnému je tak třeba umožnit, aby se mohl řádně hájit, což v tomto případě splněno nebylo.
44. Žalobce upozornil ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 26. 6. 2019 na rozpory ve výpovědích svědků, žalovaná se však v rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019 s těmito rozpory nijak nevypořádala (a to ani v napadeném rozhodnutí), nevysvětlila, proč neshledala skutkovou verzi žalobce důvěryhodnou. Skutečnosti, které v souvislosti s výsledky svědků žalobce rozporoval, žalovaná nejen že nezohlednila, ale ani se s nimi nevypořádala. Z uvedeného vyplývá, že právo na obhajobu a řádné zjištění skutkového stavu bylo porušeno. Krajský soud proto uzavírá, že v posuzované věci měla žalovaná žalobci či jeho zástupci umožnit přítomnost u výsledku svědků.
45. Pro úplnost krajský soud dodává, že přítomností účastníků u výsledku svědků a právem klást svědkům otázky se v souvislosti s jinými řízeními již soudy rozhodující ve správním soudnictví zabývaly. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 2. 2007, č. j. 1 Azs 96/2005-63, vyslovil, že *„účastník správního řízení má právo klást svědkům otázky, i když je jejich výsledek prováděn mimo ústní jednání. O takto prováděném důkazu musí být včas vyrozuměn“*. Otázkou přítomnosti u výsledku svědků v řízení o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se zabýval Městský soud v Praze a v rozsudku ze dne 22. 2. 2013, č. j. 7 Ca 210/2009 – 52, uvedl, že *„jakkoli § 186 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, oproti § 174 odst. 1 písm. a) citovaného zákona neuvádí výslovně, že účastník má právo klást svědkům otázky, v souladu se zásadou spravedlivého procesu (čl. 36 Listiny základních práv a svobod) je nutné právo klást svědkům otázky považovat za součást práva hájit se dle § 186 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Absenci kompletního výčtu práv účastníků v § 186 odst. 2 oproti § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nelze vykládat ve smyslu vyloučení práva účastníka být vyrozuměn o datu výsledku, výsledku se účastnit a klást svědkům otázky“*. Právo klást otázky svědkům v přestupkovém řízení vyplývá přímo z § 82 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Přítomnost obviněného či jeho zástupce při výsledku svědků při vyšetřování trestného činu je upraveno v § 165 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu. Ač si je krajský soud vědom specifik řízení o uložení kázeňského trestu, neshledal důvod, který by ospravedlňoval omezení práv obviněného z kázeňského přestupku. Z dosavadní judikatury správních soudů vyplývá, že v rozhodnutí o kázeňském trestu musí být svědci řádně identifikováni (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 6. 2015, č. j. 30 A 97/2014 – 51), současně se s jejich jmény a základním obsahem výpovědi obviněný z kázeňského přestupku seznámí ze správního spisu. Krajský soud tak má za to, že ochrana svědků, jejichž identifikace i základní rysy výpovědi jsou obviněnému známy, by v tomto případě neměla být překážkou pro uplatnění práv obviněného. Ze shora uvedených

důvodů tak krajský soud dospěl k závěru, že žalobci či jeho zástupci měla být umožněna přítomnost při výslechu svědků. Námitku žalobce tak shledal důvodnou.

46. Krajský soud se dále zabýval žalobní námitkou týkající se formy kontroly. Žalobce měl za to, že u něj byla provedena cílená a nikoli namátková kontrola, jak bylo uvedeno v rozhodnutí ze dne 2. 8. 2019, aniž by však sdělil, jak se jej uvedená skutečnost měla dotknout na jeho právech. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na napadené rozhodnutí, ve kterém žalovaná vysvětlila, že u žalobce bylo skutečně provedeno cílené testování a nikoli namátkové testování na přítomnost omamných a psychotropních látek. Krajský soud má tak za to, že tato vada nemohla mít na uložený kázeňský trest vliv, jelikož správní orgány tuto skutečnost nijak nehodnotily, neovlivnila druh či výměru trestu. Námitka žalobce tak není důvodná.

F) Závěr a náklady řízení

47. S ohledem na výše uvedené závěry krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající ve výše popsanych nedostatcích jeho odůvodnění a pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé dle § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. Současně krajský soud vrací věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaná je právním názorem soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
48. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce v celkové výši **8 228 Kč** tvoří náklady za zastupování advokátem, stanovené v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), jako odměna za zastupování ve výši 6 200 Kč za 2 provedené úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby) dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. 3 100 Kč za jeden úkon, a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony ve výši 600 Kč dle § 13 odst. 4 AT, tj. 300 Kč za jeden úkon právní služby. Jelikož je zástupce žalobce plátcem DPH, náleží mu zvýšení odměny a hotových výdajů o 21 % z částky 6 800 Kč, tj. 1 428 Kč.
49. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalované povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 29. dubna 2020

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

